

NOTAT FRA PROGRAMSTYRET KNYTTET TIL PROGRAMSENSORRAPPORT I JAPANSK FOR VÅREN 2020

Dato for håndtering i programstyret: 11. februar 2020

Kommentarer fra programstyret:

Programsensorrapporten er lest med interesse av programstyret, og diskusjonen i etterkant viste at programstyret er godt fornøyd med rapporten og at fagfelle (programsensor) Lars Larm viser god forståelse for programmet. Det konstruktive forslaget til forbedringer om å dele JAP100 i to kurs er tatt vel imot, og arbeidet med deling er i gang.

Fagkoordinator: Benedicte M. Irgens

Dato: 29/4-2020

**Rapport från programsensor
Bachelorprogrammet i japansk
Universitetet i Bergen**

Vår og haust 2019

Lars Larm

Programsensor ved Det humanistiske fakultet, Universitetet i Bergen

Institutt for framandspråk, Japansk

Programsensor oppnemnt for perioden 2019-01-01 til 2023-01-01

Rapporten gjeld perioden: Vår og haust 2019

Denna rapport är indelad i två huvudrubriker enligt de utvärderingspunkter som anges i programsensoravtalet om delrapport 1.

1.

Utvärdering av information på hemsidor. Kommunikation till sökande studenter och till nuvarande studenter. Hur framstår programmet för en sökande student? (Evaluering av information på nett. Kommunikation til nye søkjarar og til eksisterande studentar. Korleis framstår studieprogrammet for ein ny søkjar?)

Ämnet japanskas hemsidor är informativa och tydliga och förmedlar intrycket av en genomtänkt och välstrukturerad utbildning. Även en utomstående kan enkelt få en översikt både av programmet som helhet och av de ingående kurserna. Studieplanen för programmet ger en god överblick och länkar vidare till de ingående kurserna och riklig information om dessas upplägg.

Ämnets startsida är säkerligen lockande för presumtiva studenter. Där finns väl valda bilder och några inledande rader som nämner det japanska språket som en nyckel till kulturen. Det är lätt att orientera sig på sidan och man hittar länkar till *fagkoordinator*, *studierettleiar*, *eksamenskonsulent*, *programstyret* och anställda vid ämnet. Man guidas vidare till information om möjliga karriärsvägar, programmets uppbyggnad, ämnets facebookside, och även till artiklar med anknytning till Japan, till exempel, texten om *Månedens alumn* som är fin reklam för ämnet. En bild som har titeln *Visste du dette om japansk-programmet ved UiB?* visar en tidslinje över ämnets 30-åriga historia med nyckelpersoner och milstolpar som publikationen av Harry Solvangs grammatikbok *Naruhodo* och Benedicte Irgens disputation (med tanke på att denna tidslinje är värdefull publicitet hade kvalitén på just denna bild kunnat vara bättre).

Det framhävs också att ämnet hade 325 sökanden (2019) och att universitetet har utbytesavtal med 16 universitet i Japan. Möjligheten att studera i Japan under en lång period gör utbildningen extra attraktiv för både blivande och nuvarande studenter så det är bra att detta är synligt på sidan. Under mitt platsbesök i augusti 2019 påpekade en student i japanska att det är positivt att utbytesåret är ett helt år och att det är en obligatorisk del av utbildningen. Jag kan tänka mig att detta är en aspekt som blivande studenter väger in när de väljer lärosäte. Dessutom, på plats i Bergen finns det möjlighet till informellt språkutbyte med modersmålstalare av japanska. Jag har inte hittat någon text om detta på hemsidorna, men på en anslagstavla på institutionen fanns en notis om *tandempartner*. En studentrepresentant förklarade för mig att detta system innebär att utbytesstudenter från andra länder kommer i kontakt med norska studenter och har språkutbyte. En student i japanska kan alltså lära sig japanska av en japansk utbytesstudent och vice versa.

På ämnets hemsida finns också en länk till *Japansk ved UiB og NHH*, som är en öppen sida på Facebook med en sprudlande aktivitet. Inläggen, som görs av både lärare och studenter, är innehållsmässigt variationsrika och nyhetsförmedlande. De visar också på en positiv och entusiastisk stämning och lärandemiljö, vilket stämmer överens med mina intryck från platsbesöket i augusti 2019. Den fina kontakten mellan lärare och studenter främjar en gynnsam lärandemiljö och skapar också trygghet för nya studenter.

Jag vill också beröra det mottagande en nyanländ student får. Inför höstterminen 2019 fanns en sida med ett *Program for studiestartveka*. Jag antar att detta är en gemensam sida för *Det*

humanistiske fakultet men den förtjänar ändå att nämnas. Sidan innehåller, till exempel, information om *Oppmøte for alle nye HF-studentar, studiestartgrupper, Velkomst- og informasjonsmøte, Velkomstseremoni* och *Fadderprogramme*. På denna sida hittar man också tid och plats för japanskans introduktionsmöte. Dessutom fanns det, inför terminsstarten, en sida med titeln *Sjekkliste i studiestarten*.

I detta sammanhang är det också värt att nämna studievägledningen som är en viktig aspekt i studiernas startskede. Under mitt platsbesök träffade jag ämnet japanskas studievägledare (*studierettleiar*) som är mycket insatt i ämnet, har en god överblick och visade ett starkt engagemang.

I mina ovanstående kommentarer har jag fokuserat på blivande och nyanlända studenter. Beträffande nuvarande (*eksisterande*) studenter så hålls de informerade om kursinnehållet via lärplattformen Canvas (Mitt UiB) som används flitigt och systematiskt.

Mitt sammanfattande omdöme om kommunikationen till studenterna är att ämnet japanska i Bergen får 'med beröm godkänt' och är ett föredöme för andra lärosäten.

2.

Utvärdering av första terminen på BAHF-JAP, kursen JAP100 höstterminen 2019 (Evaluering av første semester på BAHF-JAP v/ämnet JAP100 (haust 2019))

Kursen *JAP100, Japansk historie, samfunn og språk* ingår som en kurs om 10 poäng på programmets första termin. Den kan också läsas som en enstaka kurs av studenter som inte läser japanska. Kursen har obligatorisk närvaro (80 procent). Betygsskalan (*karacterskala*) är: godkänd/underkänd (*bestått/ikkje bestått*). I min utvärdering har jag utgått från följande:

- (1) Samtal med lärarna
- (2) Studenternas utvärdering
- (3) Mina intryck från auskultationen den 21 augusti 2019
- (4) Kursens genomströmning och betygsfördelning
- (5) Kursens sida på Canvas (Mitt UiB) samt kursplan och litteraturlista

I det som följer går jag igenom olika aspekter av kursen och avslutar med tankar kring det fortsatta kvalitetsarbetet.

Lärarnas kompetensnivå

Lärarnas kompetens och meritnivå är synnerligen hög, speciellt med tanke på kursens position inom utbildningen. Det är mycket positivt att både en *dosent* och en professor bidrar till kunskapsöverföringen och säkerställer att undervisningen vilar på vetenskaplig grund redan på denna nivå. Kan det vara så att Bergen är det enda lärosätet i Norden där en professor i japanska undervisar på den första terminen?

Genomströmning och betygsfördelning

Av 52 studenter som anmälde sig till kursen under våren avslutade 42 studenter kursen. Kursen har alltså en genomströmning på nästan 81 procent vilket är ett fint resultat. Ett dokument från *UiB-Studieavdelingen (KAK)* visar att 47 studenter deltog i examinationen varav 42 fick betyget *bestått* (B) och 5 *stryk* (S).

Studentutvärdering (studentevaluering)

Under hösten 2019 utfördes en studentutvärdering. Utvärderingen är noggrant formulerad och visar att ämnet lägger stor vikt vid det pedagogiska utvecklingsarbetet. Exempel på några av de frågor som ingick är:

Generellt sett, hvor fornøyd er du med JAP100?

Hvor fornøyd er du med forelesningene om hiragana og katakana?

Generellt sett, hvor stort læringsutbytte har du hatt av å følge undervisningen?

Er pensummengden tilpasset kursets omfang?

Hvor fornøyd er du med den praktiske informasjonen om kurset

(frister, undervisningsopplegg osv.)?

Er det noe du gjerne skulle hatt mer informasjon om på dette kurset?

Svarsfrekvensen var hela 75 procent så utvärderingen kan anses vara mycket representativ för studenternas uppfattning om kursen. Av hänsyn till studenternas integritet har jag valt att inte citera enskilda kommentarer utan istället ge en allmän bild. Av svaren framgår att de flesta studenter genomgående är antingen *svært fornøyd* eller *ganske fornøyd*. Det är värt att notera att ingen student (0 procent) har angett att hen är *svært misfornøyd* med någon aspekt av kursen.

Upplägg och kursinnehåll

Kursen är indelad i två moduler. Inom ramen för den första delen ges sex föreläsningar om historia, religion, kultur, samhälle och politik och den andra delen består av undervisning och övningar i stavelsealfabetena *hiragana* och *katakana* (Jag kommer att kommentera denna indelning under rubriken 'tankar kring fortsatt kursutveckling'). Mellan den första och den andra modulen har studenterna två undervisningsfria veckor (vecka 40 och 41) för att arbeta koncentrerat med en inlämningsuppgift, vilket låter som ett rimligt upplägg.

Kurslitteraturen för båda modulerna är välvald. Förslagsvis hade det varit värt att undersöka om någon av titlarna finns som e-bok. Information om detta i litteraturlistan hade underlättat för studenterna.

På kursens Canvas-sida finns föreläsningsplaner för båda modulerna så man får lätt en översikt av upplägget och om vilka ämnen som tas upp. Föreläsningarnas genomarbetade powerpointpresentationer visar att lärarna har lagt ner mycket tid och arbete på undervisningsförberedelser.

Intryck från auskultation

Jag auskulterade på kursens första undervisningstillfälle den 21 augusti 2019. Föreläsningen var välplanerad och väl genomförd från början till slut. Den undervisande lektorn var mycket trygg i undervisningssituationen vilket är berömvärt med tanke på att ämnet historia ligger utanför hennes forskningsområde. Föreläsningen inleddes med en orientering om kursens upplägg och innehåll. Dessutom aktiverades studenterna genom att en mentimeterundersökning gjordes via deras mobiltelefoner. Jag tycker att detta är ett kreativt sätt att göra studenterna delaktiga och det mjukar också upp stämningen. Studenterna fick svara på följande frågor.

*Skriv tre stikkord som forteller noe hvorfor du vil studere japansk.
Hvilke andre fremmedspråk kan du (utenom engelsk)?*

*Hvor mye japansk kan du fra før?
Hvar du noen gang vært i Japan?*

Resterande del av undervisningstillfället handlade om Japans historia. Efter en inledande översikt av allmänna fakta om Japan som geografien, kejsaren, premiärministerns namn och en översikt av Japans tidsepoker, övergick presentationen till undervisningstillfällets huvudtema, Meiji-perioden. Det var en detaljerad genomgång och flera viktiga perspektiv togs upp.

Tankar kring fortsatt kursutveckling

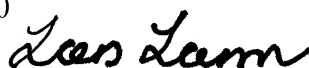
Mitt sammanfattande omdöme är att kursen fungerar väldigt väl. Studenterna är nöjda. Lärarna är kompetenta, pedagogiska och engagerade. Kursen är innehållsmässigt rik. Det finns ingenting, enligt min mening, som *måste* förändras. Jag har dock några förslag/idéer som förhoppningsvis kan vara till hjälp i det fortsatta utvecklingsarbetet.

När jag, innan mitt besök i augusti 2019, läste igenom dokument om kursen var mitt intryck att namnet på kursen inte helt reflekterar innehållet med tanke på att den andra modulen handlar om skriftsystemet och inte om realia. Dessa två moduler skulle kunna vara två olika kurser med tanke på att de är så olika innehållsmässigt. Jag tog upp detta med en av lärarna på kursen som förklarade att denna indelning beror på administrativa riktlinjer om hur många poäng en kurs ska omfatta (även läraren verkade tycka att det hade varit mer rimligt att ha två separata kurser).

En del av studenterna läser kursen som en enstaka, fristående kurs, utanför programmet i japanska, och det kan tänkas att det bland dessa finns studenter som bara vill läsa den första delen om realia. Omvänt kan det vara så att studenter på programmet i japanska behöver en separat kurs som bara handlar om språket. Tack vare modulen om *hiragana* och *katakana* får studenterna på programmet språkträning redan under sin första termin. Det kanske ändå hade varit önskvärt att ge ännu mer undervisning i praktisk språkfärdighet i detta tidiga skede. Detta skulle vara gynnsamt inte bara ur ett pedagogiskt perspektiv utan skulle också kunna vara motivationshöjande. Många av de studenter som söker sig till vårt ämne har ju ett brinnande intresse för språket.

Men, under skrivandet av denna rapport blev jag medveten om att det redan verkar föras samtal inom ämnet om ovanstående punkter. I ett protokoll från *programstyremöte i japansk* från den 26 september 2019 finns en diskussionspunkt om att *Dele JAP100 i mindre emner* för att på så vis öka språkfärdighetsträningen och därmed förbereda studenterna för nästa nivå (JAP110). Det gläder mig att detta utvecklingsarbete redan har påbörjats.

31 januari 2020

Lars Larm

Universitetslektor i japanska, Göteborgs universitet